13de. JAARGANG CURAÇAO DEN 8 FEBRUARI 1896 No. 632

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Finale vereffening van een uitstaande rekening.

In onzen tijd nu de eerste de beste prulschrijver, in weerwil van zijn stamelend Hollandsch, met al de pedanterie van een grenzelooze inbeelding en verwaandheid, als een uitgemaakte zaak komt verklaren, dat de strijd om het bestaan *het (!) drijfveer is van alle menschelijke daden*, in zulk een tijd geven de Kleinen, gevoed met de wijsheid des Kruises, Goddank! nog in alle oorden der aarde een allerkrachtigst dementi aan deze nieuwe heidenen, die persoonlijke verlangens en gevoelens zoo gaarne voorstellen als het gemeene goed der menschheid.

"Amigoe" van den 25n. Jan. 1896.

Toen onze Lezers veertien dagen geleden de hier boven aangehaalde regels lazen, kwam hun wellicht het spreekwoord op de lippen: „Wien de schoen past, trekke hem aan."

Welnu, die wensch is boven verwachting in vervulling gegaan. Daar is iemand opgedaagd, wiens voet juist in het aangeduide schoeisel past. In het jongste nummer van *De Vrijmoedige* maakt hij zich bekend.

De man is ons echter niet dankbaar; hij beweegt hemel en aarde, omdat wij hem, naar zijne meening, zoo slecht bediend hebben; de schoen is buitenmodelsch; het gebezigde leêr ruw en hard, en wij, de fabrikanten, wij hebben geen patent en niet de minste kennis van het vak; wij zijn knoeiers en bedriegers.

Maar hierbij blijft het niet. Neen! hij zal bewijzen, wat hij zegt en.... Daar stormt hij in dolle opgewondenheid met opgestroopte hemdsmouwen de straat op. Ha! hier is hij in zijn element. Met beide handen grijpt de dappere in de dingen, welke een fatsoenlijk man zelfs met den voet vermijdt en........

Foei! goede man, betaalt gij aldus de schoenen, die men u levert?

Gelukkig echter is onze woning behoorlijk door stevig rasterwerk van den publieken weg afgescheiden, en wij kunnen dus den braven man, tot vermaak der straatjeugd, gerust laten betijen.

Ondertusschen zullen wij in de veronderstelling, dat het geleverde schoeisel wat krap is, den goeden man tevreden trachten te stellen, door hem, ditmaal met een brief erbij, een paar w i j d e s c h o e n e n thuis te bezorgen.

Laten wij echter eerst, zonder verder op 's mans schoeisel te letten, de persoonlijkheid welke ons bezighoudt met een paar woorden nader voor onze Lezers aanduiden; zij kunnen dan bij eventueele gelegenheden weten, voor wien zij uit den weg moeten gaan.

Deze brave man beeldt zich in, de fakkeldrager te zijn van een beschaving, welke, als onderpand van het geluk dat zij aan het menschdom belooft, de verloochening eischt van een persoonlijken God, de opruiming van elken godsdienst en vóór alles de uitbanning van het booze priesterdom.

Van tijd tot tijd plaatst hij zijn lantaarn op de kolommen van *De Vrijmoedige*, maar, hetzij hij oordeelt dat de Lezers van dat blad het zouden besterven in de volle klaarheid van haar licht, — hetzij het instrument bij wijlen gebrekkig werkt, dáár brengt hij het nooit verder dan tot den indruk van een onhandig en stotterend vertooner van een tooverlantaarn. „ De beelden hebben geen scherpe grenzen en de man spreekt zoo ongelukkig," oordeelt het beschaafde publiek en, nog voor het einde der voorstelling, gaat het ontevreden heen.

Maar in het blad, dat onlangs van onverdachte en bevoegde zijde werd aangeduid als de troebele bron, waaruit geen fatsoenlijk man den doop eener beoordeeling zou wenschen te ontvangen, daar behoort zijn flambouw tot de grrrroote lichten.

Wel blijft hij er de onhandige, stotterende vertooner, maar er zijn sommige zetten, sommige schaamteloosheden, welke daar zeer in den smaak vallen en op zekere domme gezichten den botten lach der stompzinnigheid te voorschijn roepen, en, blijven 's mans beelden er al even vaag, zij vertoonen zich in de rosse kleur van haat en hartstocht, welke daar de oogen verlustigt.

De onderteekening der stukken die wij hier op het oog hebben, is wel verschillend;- nu eens heet de schrijver X dan weer J. N. M.-maar 'smans onmiskenbare war- en brabbeltaal levert een ontwijfelbaar kenmerk op derzelfde persoonlijkheid.

Hij is namelijk de meest standvastige taalverknoeier, wien het ooit in het hoofd is gekomen, zich als schrijver en denker over de hoogste levensvragen op te werpen.

Een ander kenmerk is dit. Hij kan geen onderwerp, van hoe onschuldigen aard overigens, aanroeren, zonder het te besmeuren met zijn antichristelijke ideeën.

Natuurlijk blijft het hem een diep geheim, waarom zijn optreden elk beschaafd katholiek tegen de borst stuit. Hij is te zeer overtuigd van zijn eigen gewichtigheid, dan dat hij zou kunnen inzien, dat ordelijkheid in het denken, behoorlijken samenhang der gedachten, dragelijke stijlvormen en een zorgvuldige vermijding van alledaagsche paradoxen, in onze eeuw onafwijsbare eischen zijn voor lieden, die andere banen willen openen dan waarop de overgroote meerderheid van een volk zich beweegt.

De man meent daarentegen in vollen ernst, als een andere Attila, dat zijn ideeën de schrikbarende ruiterbenden zijn, die de laatste grasspriet in het Rijk van God en godsdienst zullen vertrappen. Verstandige lieden herkennen echter in dezen bestrijder der Geopenbaarde Waarheid volstrekt niets wat aan een Attila, wel veel dat aan een Hun doet denken.

Wij schreven daareven *zijn* ideeën. Deze betrekking van bezit duidt evenwel niets oorspronkelijks aan. Alles wat de brave man - de scherpzinnige Lezer heeft het reeds begrepen - in zijn eigen taal- en stijlvormen, als in gebârsten aardewerk, ter tafel brengt, is opgewarmde kost. Dit neemt evenwel niet weg, dat hij, waar de keukenmeesters der anti-godsdienstige wetenschap, door hem ter sprake gebracht worden, soms een toon aanslaat, als waren zij de jongens en hij de kok.

De onpartijdigheid eischt te erkennen, dat de man verbazend veel heeft gelezen, maar indien de lofspraak der belezenheid iets heeft uit te staan met voorzichtig en zelfstandig oordeel, dan weigeren wij hem die beslist.

Daar zijn ongelukkige menschen, voor wie de uitvinding en volmaking der boekdrukkunst slechts de naaste gelegenheid is geweest tot het stichten van een schromelijke verwarring in hun zwakke hersenen.

***

Wij zullen nu een paar staaltjes aanhalen uit het stuk, dat de man ter kwader ure in *De Vrijmoedige* van 23 Jan. 1896 plaatste. De Lezer oordeele dan of zoo iemand ongestraft, uit de hoogte mag komen verklaren, dat de strijd om het bestaan *het* (!) drijfveer is van alle menschelijke daden. (Wij onderstrepen de letterlijke aanhalingen.)

Het stuk begint aldus:

Venezuela grenst niet aan Engeland en dus (ja raad eens, welk een waarheid als een koe de grrroote denker nu laat volgen!) *en dus dit Rijk ook niet aan gene Republiek;*

De man slaat het denkvermogen der Lezers van *de Vrijmoedige* niet hoog aan! Maar men herinnere zich tot zijn verontschuldiging, dat hij in nog een ander blad schrijft.

Als men gewoon is praatjes te maken aan de bierkade, dan houdt men ten laatste het beuzelachtigste gezegde voor een kernspreuk.

Een grens-quaestie tusschen voórnoemde landen is dan ook een onmogelijkheid; Tot dusverre is alles beuzelpraat zonder slot of zin, Goddank krijgen we eindelijk iets verstandigs te hooren: *het geldt eigenlijk geen grens- maar wel een landinpalmingsquaestie.*

Maar alsof de auteur er spijt van had iets redelijks gezegd te hebben, bederft hij terstond den goeden indruk door een redeneering te laten volgen wier samenhang aan droog zoud, wier ordelijkheid aan een huishouden van Jan Steen doet denken. Wij resumeeren ze, waardoor het verband eer nauwer dan losser wordt. (Het gecursiveerde is letterlijk.)

„De Engelschen zijn praktische menschen; zij hebben wellicht reeds lang Venezuelaansch Guyana geexploreerd, en de overtuiging erlangd, dat de ontginning ervan veel voordeel zou opleveren. Het is een vruchtbaar en gezond land en *ook rijk aan goudmijnen en* (ja, nu komt er iets fraais! *andere* **METALEN**. Deze rijkdom *heeft ten gevolge*, dat de begeerige Engelschen hun grondgebied zoeken uit te breiden ten koste van Venezuela. Het Engelsche kabinet *denkt mogelijk*, (de man bedoelt: bedenkt wellicht) dat er hongerlijdende Engelschen zijn. Venezuela is echter rijk aan onbebouwde gronden; de strijd om het bestaan eischt, dat de Engelschen hun bronnen van bestaan vermeerderen ten koste van anderen. De aarde telt vijftienhonderd millioen zielen; *opmerkelijk is het na te gaan* (sic! de man bedoelt misschien, het verdient opmerking) *welk een klein gedeelte van de schepping de mensch inneemt. De aarde kan meer dan het dubbele dier bevolking onderhouden en waarom, zouden de Engelschen denken* [deze kromtaal moet waarschijnlijk beteekenen: en waarom, denken de Engelschen wellicht] *moeten onze proletariërs in Londen van honger sterven, terwijl het goud in Zuid-Amerika, als het ware, voor het grijpen is? De aarde is immers het gemeen goed van ons allen; niemand heeft recht op het overtollige, zoolang een ieder het noodige niet heeft. Al de regeeringen van Europa bestrijden wel het socialisme, maar als het er op aan komt, zijn ze allen de beginselen van het socialisme toegedaan.*

Wat een kranig denker moet toch iemand zijn, die eenige eenvoudige gedachten tot zulk een ongelukkig geheel verbroddelt. Toch is dit gedeelte nog het beste van de drie kolommen druks.

Het vervolg op het bovenstaande is een nog meer onsamenhangend historisch overzicht. Men vindt er o. a. de volgende fraaiïgheden in:

De Engelschen met Spanje in oorlog zijnde zetten zich neer op de Noordelijke Kust van Venezuela; doch weldra hadden zij het voornemen laten varen om er zich voor goed neder te zetten. Ra, ra, wat is dat?

De Nederlanders bleven alleen met het eiland Decima in Oost-Indië.

Na den val van Napoleon en bij de conventie van Parijs in 1814 bleef Engeland met het leeuwengedeelte van de vroegere Nederlandsche koloniën.

Door welke scherpzinnige redeneering zou deze denker er toe gekomen zijn het woord BEHOUDEN door het kernachtige BLIJVEN MET te vervangen?

Maar nu de aanhef van het tweede gedeelte, waarboven met kolossale letters: GRENSSCHEIDING staat:

"Het spreekt van zelf, dat er bij de nederzetting der Engelschen, Hollanders en Portugeezen op het vasteland van Z.-Amerika geen sprake was om de respectieve grenzen van hun gebied te bepalen. Hun politiek was onverzadigd. Het doel was op buit varen en Spanje te beoorlogen. Wij gelooven, dat het Engelsche kabinet zelf, behalve de algemeen bekende lijn van Rojas, niet weet waar het de grens van Engelsch Guyana voordeelig plaatsen zou. Bij den vrede van Munster in 1648 werd Nederland vrij en onafhankelijk van Spanje verklaard. De geschillen over grensscheiding enz., zouden uit den weg geruimd worden door een Chambre-miparti bestaande uit rechters van de beide partijën. Sedert 1590 bestond de kolonisatie der Nederlanders in Guyana. Bij de regeling der grensscheiding tusschen Nederland en België dat toen aan Spanje behoorde, had men ook een ook een protocol moeten opmaken om de grensscheiding tusschen Nederlandsch en Venezuelaansch Guyana te bepalen; dit is het eenigste en vertrouwbaarste document, waarop de Commissie tot onderzoek naar de juiste grensscheiding tusschen Britsch Guyana en Venezuela zich verlaten kan.

Oef! Wij zijn geneigd een premie uit te loven aan den vernuftigen geest, die hier den samenhang kan opsporen.

En die man noodigt ons notabene uit om *met* hem te redeneeren! *Over* hem, dat is iets anders!

De Lezer verontschuldige ons nog voor de volgende aanhaling, die 's mans eigenwaan aan het licht brengt: *De Nederlanders hadden vóór hun onafhankelijkheid met Spanje steeds pogingen in het werk gesteld*

om hun koloniën ten noorden van Essequibo uit te breiden; doch WIJ GELOOVEN NIET, *dat zij ooit buiten de grensscheiding door Schomburgk aangewezen gegaan zijn; bij den vrede van Parijs konden de Nederlanders dus niet meer grondgebied afstaan, dan waarop zij door de regeling van den Westfaalschen vrede recht hadden verkregen.*

Wat een redeneering! WIJ, d. i. J. N. M. GELOOVEN HET NIET, DUS KAN HET NIET.

Zijn ongeloof speelt hier weer een kluchtige rol. Maar wij moeten zijn gezag als historicus niet geheel verwerpen, want de man heeft immers vroeger ter opluistering van het vierde eeuwfeest van Columbus een chronologisch overzicht geschreven van de geschiedenis van Curaçao, in welk gedenkwaardig stuk o. a. het inslaan van den bliksem in een der kerken van ons Eiland tot de belangrijke feiten werd gerekend. Destijds was onze historicus nederig genoeg om te veronderstellen, dat zijn overzicht op de toenmalige wereldtentoonstelling te Chicago opgeld zou doen. Misschien verbeeldt hij zich thans wel in alle ootmoedigheid, dat het stuk, waarvan wij hier proefjes geven, door de groote Mogendheden met goud zal bekroond worden.

Ten slotte nog eenige eigenaardigheden van de taal des Heeren J. N.M.

„Het spreekt van zelf dat er geen sprake was, om"....

„Een protocol, dat men HAD moeten opmaken, IS het eenigste en vertrouwbaarste document."

(Daarenboven, als er maar één document is, hoe kan men dan van de vertrouwbaarheid vergelijkender wijze spreken? Dit is.... het geheim van den denker.)

„Het Engelsche kabinet WEET niet, waar het de grens plaatsen ZOU."

Maar het mooist van alles is ongetwijfeld, dat de „algemeen bekende lijn van Rojas" naar des Heeren J. N. M's uitdrukking, zitting heeft in het Engelsche kabinet.

***

Is het niet meer dan genoeg, waarde Lezer en zijt gij niet met ons van oordeel dat het hoog tijd is voor de eer van ons lezend publiek, dat dit Nederlandsch *den strijd om het bestaan* zoo spoedig mogelijk stake?

Men behoeft waarlijk geen booze redakteur te zijn om den auteur van al dit moois een prulschrijver te noemen en, waar hij buiten alle verband met de zaak, waarover hij het woord voert, zich een oordeel vermeet over de drijfveer van *alle* menschelijke daden, en dus ook van die der christenen, daar kan men doodkalm blijven en toch zeer juist spreken van de pedanterie eener grenzelooze inbeelding en verwaandheid.

***

Wij hebben in het begin van ons opstel gesproken van een brief, dien wij bij het wijde paar schoenen zouden voegen.

Wij deelen hier den hoofdinhoud ervan letterlijk mede; slechts de gewone formaliteiten bij het begin en het einde laten wij, als van geen belang achterwege.

***

„Kom, brave man, die de auteur zijt van zoovele fraaiigheden, — laten eenige gemoedelijke raadgevingen u welkom zijn.

Verlaat voortaan de hooge steren der beginselen welke alles beheerschen en waarin gij ten onrechte zoo gaarne vertoeft. Uw arm hoofd wordt er duizelig en doezelig. Als gij weder nederdaalt onder doodgewone menschen, stelt gij u zoo wonderlijk— neen, dat woord schrap ik, want gij hebt een hekel aan wonderen— stelt gij u zoo vreemd aan. Het is waar, gij hebt de beste bedoelingen; gij wilt uw natuurgenooten laten meedrinken van den nektar u door zekere geliefde goden der negentiende eeuw geschonken. Evenwel— ik weet, dat gij er geen erg in hebt, doch dat is juist het vreemde— evenwel laat gij telkens eenige uwer zweetdruppelen in den heerlijken godendrank vallen; geloof mij, dat bederft hem en de menschen zijn dom genoeg er daarom niet van te believen.

Misschien is echter deze beeldspraak u niet duidelijk genoeg, omdat gij juist gelijk andere meer ordinaire stervelingen, uw zwak niet kent. Zij bedoelt dit.

Als gij van de wijsheid, van sommige stoute vernuften der negentiende eeuw genoten hebt, wil uw edel hart, dat voor beschaving gloeit en blaakt, ze aan anderen mededeelen; maar ondanks den zwaren arbeid, dien u zulks kost, struikelt gij daarbij telkens en telkens over het Hollansch taaleigen. Dat maakt u ongenietbaar; want men weet niet, wat gij juist bedoelt en zelfs zegt gij soms het tegendeel van hetgeen gij meent.

Dat is niet goed voor u; en ook gevaarlijk voor uwe Lezers, die wel eens iets krijgen konden van het lachen. Bestudeer daarom eerst eens flink de taal, waarvan gij u zoo gaarne bedient. Gij hebt immers al den tijd, want, — de veronderstelling is toch niet gewaagd? — gij zijt nog jong. Men zou het zeker zeggen, omdat gij zoo wild voortvarend zijt. De onstuimigheid is eigen aan de jongelingsjaren. Neen, maak nu geen tegenwerpingen; beken het maar ronduit: uw lievelingsdenkbeeld is, de christelijke wereld te verpletteren onder de mokerslagen uwer ideeën. Niet waar, het stuit u vooral vreeselijk tegen de borst, dat er nog een Roomsche Paus bestaat en dat er nog sommige menschen gevonden worden die nog steeds belijden: Ik geloof in God den Vader almachtig, Schepper van Hemel en aarde en in Jezus Christus Zijn eenigen Zoon, onzen Heer, enz. enfin, gij weet nog wel, hoe uwe Moeder het u geleerd heeft. Kijk, beste jongen, daaraan herkent men uw leeftijd. Als gij tot rijpere jaren gekomen zijt, zult gij er zelf om lachen, dat gij eens gemeend hebt het Christendom te kunnen vernietigen met slecht geschreven Hollandsche volzinnen. Het Christendom is wel oud, maar ongelooflijk sterk. Daar hebt gij. bij voorbeeld, uwen patroon, den heiligen Multatuli, wat schreef die man prachtig Hollandsch; daar lijken de Dageraadsmannen, die gij voor heele bazen houdt, nu eens niemendal op! En nu is de goede man al jaren dood en toch zijn er in September 1895 nog duizenden en duizenden geweest die den Paus van Rome verheerlijkten. Van een instorting des Christendoms is dus heusch nog niets te bespeuren. Het eenige, wat Multatuli's hamerslagen vermochten, was, dat er hier en daar wat mos en vuile kalk in den modder viel. Gij weet daar wel meer van. En zoudt *gij* nu.......... Hebt gij begrepen, dat gij in dit opzicht den zotten indruk maakt van een houthakker, die een bosch van zware eiken binnentreedt.... gewapend met een bot zakmes?

Gij wildet voor een denker gehouden worden, voor den pionnier eener nieuwe beschaving, maar door uw ten eenemale ontoereikende kennis van de Nederlandsche taal, geleekt gij tot dusver slechts op den aap van een wijsgeer en baanbreker.

(Wees zoo goed en beschouw deze laatste vergelijking als een kleine hulde aan de theorie van Darwin: het is mij namelijk bekend, dat uw onafhankelijkheidszin zich het meest bevredigt gevoelt bij de gedachte dat uw stamvader een vierhandig zoogdier was.)

Neem dus een goeden raad aan en leer Hollandsch of Grieksch of een andere taal. Want het is absoluut noodzakelijk, dat iemand die schrijven wil eene taal verstaat. Kom, schep moed; gij durft veel aan. Koop een volledige serie schoolleesboeken en tijg aan den arbeid.

En als gij u in de eenzaamheid eenige jaren geoefend hebt, treedt dan naar buiten, dan zullen de denkbeelden, welke gij voorstaat....ja, veel hoop op goeden uitslag kan ik u eigenlijk niet geven.... maar dan zal men u ten minste niet meer uitlachen."

Heiligt het doel de middelen?

(*Ingezonden*)

Honderden, neen, duizenden malen is den Jezuieten de uitvinding en toepassing dier kleine theorie verweten, zonder dat men hun ooit de gegrondheid van dat verwijt heeft kunnen bewijzen. Nog altijd staan te Mainz in Duitschland 10,000 Mark te verdienen voor al wie uit een geschrift van een Jezuiet kan aantoonen, dat deze leer door Jezuieten is uitgevonden, geleerd en toegepast wordt.

't Spijt me zeer, dat er geen 10,000 Bolivares zijn uitgeloofd voor hem, die bewijzen kan, dat het de leering is, der Vrijdenkende Gemeente op ons eiland. Ze zouden anders voor het grijpen zijn. Zoo bv. kon men kort geleden in verschillende bladen van ons eiland, met „*El Porvenir*" aan het hoofd, zeer waardeerende woorden lezen over eene zekere Elena Parsons te Buenos Ayres en haar rechter, die haar vrij sprak. „El Porvenir" vergelijkt hare daad met de *heldhaftige* daad van Mevr. Clovis Hugues, die haren beleedigers op al het lood onthaalde, dat zij in haar revolver had.

Waardoor verdiende Elena Parsons die loftuitingen? Ziehier. Deze jonge dame werd beleedigd en in hare eer aangetast door een italiaansch jongeling, die zaken van haar vertelde, die haar, en met recht niet aangenaam waren. Zij maakte korte metten en schoot bij eene ontmoeting haar revolver op hem af, doodde hem en wreekte hare eer. Voor de rechtbank werd ze vrijgesproken op grond, dat de eerbaarheid der maagd de hechtste steun is van het christelijk huisgezin en deze niet straffeloos mag worden aangerand.

Kunnen wij hier onze oogen gelooven? Of bedriegen zij ons? Neen, het staat er toch duidelijk. Maar waartoe is dan in onzen tijd de beschaving met hare beginselen gekomen? Waar moeten zulke beginselen heen? Zeker, hoog, zeer hoog staat ook bij ons de eerbaarheid der maagd; zij is een diamant van onschatbare waarde, en gave God, dat die edelsteen meer werde gewaardeerd, ook door de pers, die haar dikwijls met slijk en modder bezoedelt.

Maar heiligt de adel van het doel de middelen, die gebruikt worden? Geen Jezuiet zal daarop: „ja", antwoorden; en, om bij het geval van Elena Parsons, te blijven, in hare omstandigheden was zij in geenen deele gerechtigd tot hetgeen zij deed. Wij bewonderen haar liefde voor hare eer, die zij als eene blanke lelie wilde bewaren, maar zij mocht, toen een onverlaat had getracht die eer te bezoedelen, haar toevlucht niet nemen tot haar revolver. Waarom niet? Omdat het doel de middelen niet heiligt. Maar zij heeft gehandeld ter verdediging van een onwaardeerbaar goed! Pardon, daar stonden haar andere wegen open, om den schat te verdedigen. Of waren te Buenos Ayres geen rechters? Had ze daar haar recht niet kunnen zoeken? Iedereen zou dan hare heldhaftige deugd hebben kunnen bewonderen. Nu echter heeft zij hare eerbaarheid gered, doch hare handen bezoedeld met menschenbloed. Dat lot heeft de onverlaat zich zelf op den hals gehaald, wordt geantwoord. 't Is waar, maar daar volgt dan ook uit, dat wie zich schuldig maakt aan misdaad, ooit den dood kan schuldig zijn. En geeft de vrijdenkende gemeente zulks toe, als ze zich hare beginselen over de doodstraf te binnen brengt?

In 't kort, niettegenstaande al den lof, die in de vrijdenkende pers aan Elena Parsons en haren rechter Madero gebracht wordt, komt het ons voor, dat zij eene onvergeeflijke daad hebben gepleegd, de eene met haren lasteraar te dooden, de ander met haar vrij te spreken van schuld. Elena's doel kan heilig geweest zijn; maar haar middel was doemwaardig; zij is volgens de beginselen der Katholieke moraal eene moordenares voor wie men misschien verschoonende omstandigheden kan vinden in onwetendheid of opgewondenheid, maar die zeker de algeheele vrijspraak niet verdiende. Waar zou het heen moeten in de maatschappij als men zich zelf gewapenderhand recht kon verschaffen, om beleedigingen te wreken, ook al zijn ze zoo grievend als deze? Is dat niet een teruggaan tot de eeuwen van barbaarschheid, van veemgerichten, en Godsoordeelen? En wenschen de Heeren vrijdenkers naar die tijden terug te keeren? In ieder geval mogen zij dit wèl ter harte nemen: Niet in de Katholieke moraal, dus ook niet in die der Jezuieten, past het beginsel: Het doel heiligt de middelen, maar wel dat andere van den H. Paulus: Men moet geen kwade dingen doen, om goede te bewerken. *Non sunt facienda mala, ut eveniant bona.*

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO

Bij Gouvernements-beschikking is de Infanterist 2e. klasse K. Wouda als maréchaussée 2e. klasse naar de brigade gedetacheerd;

is verder 1°. de Heer H. Elsmann, op zijn verzoek, eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van 2de Luitenant bij de Schutterij op St. Eustatius, tevens Kwartiermeester en Officier van wapening en kleeding, en van Landmeter aldaar; en

2°. de waarneming van die functiën tijdelijk opgedragen aan den heer J. Scheuerman aldaar.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 6 dezer maand N°. 81 is de Heer Morris E. Curiel, voorloopig als Honorair Vice-Consul van Spanje belast met het Consulaat van dat Rijk, te dezer plaatse toegelaten.

De Nederlandsche paketschoener Gouverneur van den Brandhof" zal Woensdag den 12n. dezer, naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba vertrekken.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Cellis Lacostagomme, Ana P. Jones, S. L. Maduro (aang.), Ramon Peres y Celso (aang.), Elenita Penso.

Niet voor verzending of bestelling vatbaar: J. J. Senior—Trinidad, Suzarte & Whitney — New-York, C. H. Jonckheer Wz. — Scharlo, Pool Deleon—Pte, Nicolas Ruis—Otrabanda, Juan Benavide — Pte, Carlos Raven—Curaçao, Emilia de Lares — Su casa, Herman de Windt.

BUITENLAND.

Italie. — De Abessiniërs blijven in Erythrea hardnekkig den oorlog voortzetten tegen de Italianen. Den 8en en 9en Januari ondernamen ze nieuwe aanvallen tegen Makaleh, waar generaal Primondi zit opgesloten.

Al werden die aanvallen afgeslagen, nog blijft men in Italië zeer ongerust over den toestand. Men vreest, dat generaal Baratieri niet bij machte zal blijken, den aanval der Abessiniërs te weerstaan. Onder de officieren is deze opvatting nog versterkt, omdat tot dusver geen nadere berichten ontvangen zijn.

Ook de Engelschen zijn in Afrika — van Transvaal spreken we nu niet — slaags geweest en wel met de Arabieren ten noorden van het Nyassameer. Hier verrichtten de Engelschen een goed werk, daar het hoofd der Arabieren, een groot slavenhandelaar, werd gevangen en ter dood gebracht. Verder verloren de Arabieren in een hevig gevecht, dat twee en een halven dag duurde, 210 man aan dooden, terwijl velen krijgsgevangen werden gemaakt. Van den anderen kant werden 569 slaven in vrijheid gesteld.

Zie, dit is toch heel wat beter en waardiger, dan een inval te doen in een bevrienden staat.

Engeland en Transvaal. — Het schijnt, dat in de Transvaalsche kwestie alles nog niet in den haak is. Overal, te Pretoria, te Johannes-

burg, te Kaapstad heerscht levendige ongerustheid over de wending, die de zaken dreigen te nemen. De onderhandelingen tusschen president Kruger en den hoogen Engelschen commissaris sir Robinson vlotten niet zoo goed, als het zich eerst liet aanzien.

Wel heeft Transvaal de gewone soldaten, behoorend tot Jameson's bende, naar Natal gezonden, waar ze aan de Engelsche autoriteiten zijn overgeleverd, maar de kopstukken zitten nog gevangen. Denkelijk kan men het over de voorwaarden van uitlevering niet goed eens worden.

Inmiddels is Jameson op last der Chartered Company uit zijn betrekking van administrateur van Masjonaland ontzet, en Newton, thans commissaris van Beetsjoeanaland, in zijn plaats benoemd.

Is de Transvaalsche regeering, ter wille van den vrede, genadig geweest jegens de Engelsche vrijbuiters, die zelfde genade zal zij denkelijk niet betoonen aan de Johannesburgers, die de ziel zijn geweest van de samenzwering. Want thans is uit gevonden documenten ontwijfelbaar zeker gebleken, dat er een wijdvertakt komplot bestond, dat niets meer of minder beoogde, dan Engeland Transvaal in handen te spelen. Tevens moet gebleken zijn, dat de gouverneur der Kaapkolonie daar geheel buiten stond.

In enkele bladen noemt men reeds de namen van eenige der in hechtenis genomen kopstukken, onder wie ook de broer van den befaamden Cecil Rhodes voorkomt. Men geloove nu nog, dat deze nergens van wist!

Aan het gerechtshof te Pretoria is thans machtiging gevraagd, om het eigendom en de goederen in beslag te nemen van 66 personen, die bij de oproerige beweging van den bond zijn betrokken. Zondag 12 Jan. openden de douane-beambten een grooten koffer, bestemd voor Farrar, een der leiders van de uitlanders, die met de overigen te Pretoria in de gevangenis zit. In dien koffer waren 100 revolvers en 7000 patronen. Of de Transvaalsche regeering gelijk heeft, de samenzweerders achter slot en grendel te hebben gezet! Ook te Kaapstad zijn nog enkele leden van het komplot gearresteerd, waaruit men zou mogen opmaken, dat de Engelsche regeering de Transvaalsche behulpzaam wil zijn in het straffen der opstandelingen.

Ondertusschen is sir Cecil Rhodes, de gewezen Kaapsche minister-president, te Kimberley aangekomen en door de bevolking hartelijk ontvangen. Deze getitelde avonturier en vrijbuiter verklaarde, dat zijn politieke loopbaan nog niet ten einde is, maar nu eerst zal beginnen. Met den steun van zijn vrienden hoopte hij nog veel ten voordeele van het land te kunnen doen.

Indien het de Engelsche regeering inderdaad ernst is, om in vrede met de Boeren te leven en zij niet op de annexatie van Transvaal zint, dan kan ze niet beter doen, dan Rhodes' politieke plannen voor de toekomst den bodem in te slaan en hem uit Afrika terug te roepen. Blijft hij in de nabijheid van Transvaal, dan zal dit steeds een ernstig gevaar voor den vrede zijn en staan herhalingen in den geest van Jameson's expeditie — maar dan beter toegerust en geleid — te wachten.

Kruger heeft een manifest uitgevaardigd, waarin hij een beroep doet op de burgers en de regeering te helpen van de republiek een land te maken, waar alle nationaliteiten in broederschap leven kunnen.

Het verbod op de paspoorten is opgeheven. Er worden geen burgers meer onder de wapenen geroepen, maar die al onder de wapenen zijn, wachten bij Johannesburg op hunne orders.

Omtrent het vermaarde gevecht bij Krugersdorp verdient nog vermelding, wat kapitein Thatcher, een der officieren van Jamesons's bende, die de gevangenschap wist te ontkomen, doordat hij zich voor journalist uitgaf, daaromtrent vermeldt.

Waren Jameson's soldaten door vermoeienis en honger uitgeput, het ergste werden ze gekweld door den dorst, daar ze geheel zonder water waren. Zelfs de Maxim-kanonnen werden ten slotte onbruikbaar, omdat zij niet konden worden afgekoeld. Een jonge Boer, die een gewonden Engelschman water wilde geven, werd door een anderen gewonden Engelschman, die blijkbaar zijn goede bedoelingen niet begreep, doodgeschoten. Zoo fel was de strijd, dat zelfs de gewonden, die waren neergevallen, hun geweren bleven afschieten tegen de steeds verder voortrukkende Boeren.

Ook kapitein Thatcher bevestigt, dat Jameson op de hulp van de ontevreden Landbevolking gerekend had, en toen deze de Engelschen zoo bitter teleurstelde, vervloekten de partijgangers van den doctor luide de laffe Johannesburgers.

— De verhouding tusschen Engeland en Duitschland, naar aanleiding van het gebeurde in Transvaal, schijnt er nog niet veel beter op te zijn geworden. Wel heeft koningin Victoria een ernstigen brief geschreven aan haar kleinzoon, den Duitschen keizer, en heeft deze in een minzaam antwoord verzekerd, dat het zijn bedoeling niet was geweest, een smet op Engelands waardigheid te werpen, maar hiermee is de vijandige geest tusschen de beide volken nog niet bedwongen.

Integendeel, men verzekert zelfs, dat de Engelsche regeering een wijziging in haar internationale politiek heeft bepleit.

In den op 11 Jan. gehouden ministerraad moet lord Salisbury verklaard nebben, dat hij het bondgenootschap met Duitschland, tot dusver door hem voorgestaan, wil prijsgeven, en toenadering zoeken tot Frankrijk en Rusland. Tevens zou hij trachten, met de vereenigde Staten op beteren voet te komen door in de kwestie over Venezuela toe te geven.

Het blijft natuurlijk de vraag, of dit alles inderdaad zoo is. Tot dusver was Engeland allesbehalve op goeden voet met Frankrijk en Rusland, en, indien Engeland al toenadering wil, nu het in zijn kraam te pas komt, moeten wij afwachten, of ook Frankrijk en Rusland daartoe bereid zullen zijn.

Na den kabinetsraad heeft lord Salisbury een langdurig onderhoud gehad eerst met den Duitschen gezant Von Hatzfeldt, daarna met den Franschen gezant De Courcel, en toen dit afgeloopen was, had hij een onderhoud van een uur met den prins van Wales. In Engeland minister van Koloniën of van Buitenlandsche Zaken te zijn, is op het oogenblik geen benijdenswaardig baantje.

Frankrijk. — De bladen van Marseille maken melding van een treffende gebeurtenis, die heeft plaats gehad gedurende de expeditie der Franschen op Madagaskar.

Onder de zieken, wier toestand na een gevecht het ergste deed vreezen, bevond zich een soldaat met doodsbleeke, diep ingevallen wangen en reeds verglaasd en blik zoodat hij, naar het scheen, nog slechts eenige oogenblikken te leven had. Met de grootste behoedzaamheid werd hij overgebracht naar het militaire hospitaal.

Toen men op de binnenplaats van dit gebouw was gekomen, lispelde de zieke, of liever de stervende, met nauw hoorbare stem tot degenen, die hem droegen:

„Niet verder! Zet mij hier neer. Ik voel dat het met mij gedaan is."

Terwijl men zich haastte aan zijn verlangen te voldoen, liet de arme soldaat er aanstonds op volgen:

„Haalt spoedig een priester."

Een generaal, die van het transport getuige was, zond onmiddellijk een boodschap naar den aalmoezenier. Ongelukkigerwijze was deze juist op het kerkhof de kerkelijke ceremoniën gaan verrichten bij de begrafenis van twee andere gesneuvelde krijgers.

Een oogenblik van onzekerheid volgde — maar ook slechts één oogenblik. Want plotseling komt een soldaat van het garnizoen, die den wensch van den stervende vernomen had, in haast aangeloopen, nadert de draagbaar en zegt tot den armen lijder:

„Kameraad, ik ben priester, gij kunt bij mij biechten en ik zal u de absolutie geven." En neerknielende boog hij zich over den stervende, terwijl de manschappen, van dit roerend schouwspel getuige, zich eerbiedig verwijderden. De zieke biechtte, ontving de absolutie en gaf eenige oogenblikken daarna den geest. Allen, die het tooneeltje uit de verte hadden gadegeslagen, stonden de tranen in de oogen.

Belgie. — Het is thans zeker, zegt de Belgische *Patriote*, dat prinses Clementine in het klooster wil treden van 't H. Hart te Jette. De koning, wiens toestemming reeds lang gevraagd is, wil er niets van weten.

— De minister van staat Frère Orban is in den morgen van den 2en Januari, enkele minuten na 7 uur overleden. Hij leed gedurende vele jaren aan bronchitis, welke ziekte bij het begin van dezen winter een ernstig karakter had gekregen en den lijder noodzaakte te bed te blijven. Den nacht voor zijn dood was zijn toestand vrij goed, doch in den morgen werd de zieke door een kinkhoest overvallen, die hem uitputte, en na korten doodstrijd gaf hij den geest.

Frère Orban werd 24 April 1812 te Luik geboren, trad in 1832 op als advocaat in zijn geboortestad, trok de aandacht door zijn welsprekendheid, wijdde zich aan de politiek en werd in 1847 voor de eerste maal tot lid der Kamer gekozen voor Luik en als liberaal. Terstond deed hij zich daar kennen als heftig bestrijder der katholieke partij.

In 1848 reeds verkreeg hij zitting in het liberale ministerie, voor het departement van Financiën, handhaafde zich in die betrekking tot 1852, en was nogmaals minister van Financiën van 1855 tot '61 en van '62 tot '68.

In 1868 was hij *premier* en minister van Binnenlandsche Zaken, doch moest reeds in 1870 plaats maken voor Malou, den president van het Kabinet, 't welk in dat jaar voortkwam uit de katholieke meerderheid, verkregen bij de algemeene verkiezingen.

Toen echter in '78 de katholieken weder de nederlaag geleden hadden, trad Frère Orban nogmaals op als *premier*, — en als minister van Buitenlandsche Zaken. Onder zijn presidium bracht de minister van Binnenlandsche Zaken, Van Humbeek, de gehate liberale Schoolwet tot stand in '79.

De verkiezingen van '84 brachten weder een groote verandering in de politiek van België. De katholieken behaalden de meerderheid, welke tot heden behouden bleef en versterkt is. Frère Orban werd toen in de Kamer de leider der doctrinair liberale oppositie, met Bara en Graux, en verzette zich o. a. zeer krachtig tegen de nieuwe Schoolwet Jacobs-Theunissen.

Bij de jongste algemeene verkiezingen — de eerste na de grondswetsherziening — in October '94 kwam Frère Orban, in zijn district Luik, in herstemming, boven op aan de lijst der liberalen, met de socialisten. Hij trok zich vóór de herstemming terug; de socialisten werden gekozen.

Orban, Bara en Graux hebben de zware nederlaag hunner partij beleefd. Bara, ook in October van het vorige jaar gevallen voor de Kamer, is opgeborgen in den Senaat; Orban stierf als ambteloos burger in België, thans geregeerd door een krachtige katholieke meerderheid, in de stad Luik, die — vroeger een der sterkste bolwerken van het liberalisme thans socialisten zendt naar de Kamer, en een meerderheid van katholieken en socialisten tegenover een liberale minderheid kiest in den gemeenteraad.

De doodstijding van Frère Orban werd onmiddellijk aan den koning medegedeeld, die een betuiging van deelneming aan de familie deed overbrengen door den opper-hofmaarschalk.

— Het volgende lijstje van fiscale hervormingen bewijst dat de katholieke Regeering in België niet met de handen in den schoot heeft gezeten. Sedert 1885 tot '95 kwamen tot stand: 1. Herziening van de wetgeving op de bieren. 2. Herziening van de wetgeving op de azijnen. 3. Vermindering van den accijns op den alcohol. 4. Vermindering van den accijns op de suiker. 5. Vermindering van den accijns op de tabak. 6. Vermindering van de sluis- en bruggelden op de kanalen en rivieren. 7. Vermindering voor het vervoer langs de spoorwegen. 8. Opheffing van inkomend recht op de koffie ten voordeele van den Staat. 9. Opheffing van de belasting op de verzekeringen. 10. Vermindering der registratierechten, wisselrechten enz. enz. 11. Afschaffing van zegels voor verzoekschriften, acta de vita (levensbewijs) enz, Uitbreiding van gratis-proceduren. 12. Afschaffing van de verplichting om in zekere gevallen het mobilair tegen het vijfvoud der huurwaarde te schatten. 13. Vrijstellingen van personeele belasting op de arbeiderswoningen. Verder nog een heele reeks van wetswijzigingen, die alle ten doel hebben de burgers te ontlasten, den handel en het verkeer van die lastige formali-

teiten te ontheffen, welke enkel ten doel hadden meer bureelschrijvers, alias improductieve krachten, aan den kost te helpen. Als men verder nog weet dat de katholieke Regeering meer dan 100 millioen schuld heeft gedelgd, welke de liberale Regeering tijdens haar bestaan had gemaakt, dan kunnen de Belgen niet anders dan deze Regeering van harte dankbaar zijn, te meer als ze zien hoe in de naburige landen de belastingen van jaar tot jaar inplaats van te verminderen, steeds op schrikbarende wijze toenemen.

—In België wordt voortaan invoerrecht geheven van gedrukte stukken met uitzondering van boeken, dagbladen, tijdschriften, aardrijkskundige of zeekaarten, gegraveerde of gedrukte muziek, prenten en gegraveerde of gelithographeerde kunstproducten. Het verbod is echter niet uitgestrekt tot afzonderlijk of in kleine hoeveelheid bij wijze van proef of monster verzonden drukwerken.

Spanje. — Uit Havana wordt gemeld: De opstandelingen trekken steeds voorwaarts. Een groote bende drong de provincie Pinar del Rio binnen en rukte tot Cabanas op. De stad werd gepiunderd en in brand gestoken. De opstandelingen hebben zich meester gemaakt van Alguizar en de kerk aldaar door dynamiet verwoest.

Het bericht, dat Martinez Campos zijn ontslag neemt, is bevestigd.

Oostenrijk. — Uit Galicië komen eenigszins onrustbarende tijdingen. Men weet, dat Z. H. Leo XIII met allen ijver tracht de Ruthenen door sympathie en voorkomendheid te winnen en, voor zoover zij reeds Katholiek zijn, innig aan Rome te hechten. Een groote gunst, die het volk zeer heeft getroffen, was dan ook de benoeming van Mgr. Sylvester Sembratowicz, bisschop van Lemberg, tot het kardinalaat. Sinds kardinaal Dunajewki's overlijden had Gallicië geen lid meer geteld in het H. College.

Op den dag echter, waarop, gelijk algemeen bekend en van te voren bepaald was, Mgr. Sembratowicz in de hoofdstad zou ontvangen worden, kwam eene talrijke Rutheensche deputatie, waaronder ook R. K. geestelijken, te Weenen om klachten in te dienen bij den keizer.

Frans Jozef ontving hen minzaam maar uitte zijne verwondering, dat de deputatie juist *dien* dag niet te Lemberg was gebleven en Mgr. Sembratowicz niet mede hare opwachting had gemaakt.

Het geheim ligt hierin, dat de Rus immer stookt in dat land; immer is hij er op uit, de Ruthenen tegen hunne Poolsche landgenooten op te zetten, wel wetende, dat hij er enkel al dus in slagen kan hen van Rome af te trekken. Daarom zaait hij voordurend oneenigheid en verbittert de Ruthenen onophoudelijk; het waren Russisch-gezinde Ruthenen, die Lemberg ontvluchtten op het oogenblik, dat de nieuwe kardinaal zijn feestelijken intocht deed in de hoofdstad.

Werd dezelfde edele prelaat niet verleden jaar door studenten der universiteit van Lemberg met een hagelbui van steenen begroet, op het oogenblik dat hij zijn paleis uittrad?

't Is in Gallicië een strijd tusschen Rome, dat de Ruthenen wil behouden in den Griekschgeünieërden godsdienst, en Rusland, dat met allerlei intriges en stokerijen hen wil brengen tot den schismatieken.

Laten wij de hoop koesteren, dat Mgr. Sembratowicz zijne zending volgens de inzichten van Z. H. zal vervullen, ondanks de woelingen van eene partij, die Rusland enkel ter wille zijner oogmerken onderhoudt in Gallicië.

Deze zending is den edelen prelaat toevertrouwd; zijn hooge wijsheid, vredelievende aard en zacht karakter, zijne kennis der sociale toestanden waarborgen het welslagen zijner pogingen.

Rusland. — De Academie van Wetenschappen te St.-Petersburg heeft den Paus van Rome tot haar eerelid benoemd. De Paus heeft de benoeming aangenomen.

Op verzoek van den gezant bij het Vaticaan zal een aanzienlijk prelaat als vertegenwoordiger des Pausen de kroning van den Czaar komen bijwonen.

Venezuela.—Uit Venezuela komt het bericht, dat nu blijkt, hoe reeds in 1894 door president Crespo de **bemiddeling des Pausen** werd ingeroepen ter beslechting van het grensgeschil met Engeland.

In Juni 1894 richtte de president een verzoek in dien geest tot Z. H. Leo XIII; die brief staat nu in „het gele boek."

28 Januari 1894 zond de president een tweede schrijven aan den kardinaal-staatssecretaris van Z. H., dat zeer merkwaardig is, omdat er uit blijkt, dat kardinaal Rampolla aan den nuntius te Venezuela, Mgr. Tonti, had opgedragen, den Engelschen minister van binnenlandsche zaken te schrijven en dezen te bewegen tot vreedzame oplossing van het geschil.

Engeland had echter geweigerd.

„ZEx. Mgr. Tonti, — aldus schrijft de minister van buitenlandsche zaken van Venezuela, Ezechiel Rojas, aan kardinaal Rampolla, 28 Jan. 1894 — heeft mij den aard der stappen blootgelegd, die hij deed bij den Engelschen minister van buitenlandsche zaken op last van Z. H. Leo XIII; hij heeft mij ook het gevolg hiervan medegedeeld. Indien de uitslag niet zóo is geweest als gepast had jegens de welwillende en hooge tusschenkomst van den H. Stoel en de wijze plannen van het Venezolaansch gouvernement, — toch blijven wij de bemiddeling van den H. Stoel als zeer belangrijk beschouwen, en waardig om *met de grootste dankbaarheid* in herinnering te worden gebracht."

Het aanzien van Leo XIII stijgt alweder door deze openbaring. In de diplomatieke wereld staat de Paus van Rome nog als waarachtig souverein met zeldzame politieke talenten aangeschreven: zelfs in de meest hachelijke omstandigheden roept men zijne bemiddeling in.

APRENDIENDO EL ALFABETO.

Nunca me olvidaré cuando (siendo colegial) me llamaron para aprender las letras del alfabeto. ¡Oh, Dios mios, Dios mío! Qué sufrimiento de espíritu y de cuerpo el que sentí al tener que pasar por tan odiosa tarea. Me parecía á mí que nunca podría aprender tales letras, luego que aprendía la segunda letra olvidaba la primera y de esta maera me sucedía lo mismo con las demás. En mi pesar mojaba el libro con lágrimas y en mi cólera y disgusto lo arrojaba al suelo y lo pisoteaba; pero cuando al fin pude retener en mi imaginación el alfabeto, la operación de aprender á agrupar las letras en palabras se me hizo más fácil; mas la tarea pesada en todas las cosas es posesionarse del principio vital que exista. ¿No es verdad? Todos diremos que sí, pues bien entonces vamos á copiar una carta y hagamos la aplicación de su teoría.

"Durante varios años", nos dice un cliente, que sufría de un padecimiento que ni yo ni los doctores que me asistian, podían definir. Comenzaba con un mal estar general, debilidad, pérdida de apetito, augustia después de comer y dolores en el pecho y espalda; algunas veces me pasaban bochornos de calor seguidos de frío, la boca y la lengua forradas con materia blanca y gastado el sentido del sabor. No teniendo gusto natural para comer, perdía carne y fuerzas. Cuando más progresaba el dolor, tanto más afectaba la acción de mi corazón y mi respiración. La respiración se hacía más corta y el corazón me batía y palpitaba al punto de hacerme temer que me iba á morir de mal de corazón; después me sobrevinieron dolores en los riñones, en la parte baja de la espalda que eran con frecuencia muy agudos y alarmantes. Apenas necesitaría decirles que todo esto me mortibicaba y deprimía mi espíritu de tal manera que me era imposible atender á mi trabajo.

"Después de algún tiempo determiné por conveniente dirigirme á Barcelona y entré en el Hospital de Santa Cruz de aquella ciudad, permaneci en él tres meses; durante el segundo mes me dió un ataque de parálisis en las piernas que afortunadamente aplicándome la electricidad, cedió en gran parte. Durante el tercer mes había mejorado un tanto en mi estado general de salud y regresé á Lloret donde trabajé lo mejor que pude por cerca de cinco meses, mas esta mejoria fué corta, mi padecimiento me volvió con gran fuerza y me ví obligado otra vez á ir al hospital. Allí permaneci dos meses y no encontrando alivio alguno regresé á casa otra vez, esta vez, ya tan desanimado y triste como pudiera figurárselo.

"Mas habiendo leído de las notables curaciones que hacía el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, supliqué al farmacéutico de Lloret, Don Exequiel Botet, que viniera á verme y le pregunté si me aconsejaba á que tomase el Jarabe El resultado fué que comencé á tomarlo siguiendo las instrucciones.

"Tomé en todo muchas botellas, pero el resultado que me produjo este remedio fué maravilloso. *Me convirtió completamente en otro hombre.* Hoy todos mis padecimientos han desaparecido y como y trabajo lo mismo que ántes de que tuviera esta enfermedad.

"Acabo de ir á ver hoy al señor Botet y quedé sorprendido de verme tan cambiado y alegre. Viendo la gente lo que el Jarabe Curativo de la Madre Seigel me ha hecho, todos lo piden y dicen que usarán esta medicina tan mágica. Uds. tienen mi consentimiento para publicar esta carta. (Firmado) Salvador Masjuan, Lloret de Mar. Provincia de Gerona, 24 de Mayo de 1895."

Ahora pués veamos en que nos interesa á nosotros este caso. ¿Cuál es la verdad fundamental de él? Es esta, que Don Salvador Masjuan había sido por largo tiempo víctima de esa enfermedad sutil — indigestión ó dispepsia; los síntomas comprueban que la fermentación del alimento no dijerido en el estómago envenenó su sangre y finalmente fué la causa de todos los padecimientos locales que nos ha descrito. Los primeros tratamientos no sirvieron porque no fueron dirijidos al *real y verdadero sitio de la enfermedad*, al estómago. Es inútil tomar medicina por meros síntómas, debemos saber y curar sus *causas*. Saber estas es saber el alfabeto de todas las enfermedades, pués un 99 por ciento de nuestros padecimientos no son otra cosa que dispepsia en disfraz.

La gente muere sin cuidarse porque no saben de que padecen. Llámesele dispepsia y se habrá casi acertado la verdad y para su curación radical y duradera, no hay ningún otro remedio en la tierra que pueda compararse con la preparación que contiene esperanza y salud y que bajo otro nombre es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel.

(2)